

Drammens Blad.

N° 63.

Onsdag den 26de Mai

1852.

Dette Blad udgives Søndag, Onsdag og Fredag, og koster 1 Spd. Kvartalet, foruden Postporto 20 $\frac{1}{2}$. Abonnement modtages til enhver Tid af Udenbyes paa Postkontorene og Postambulerne, og af Indenbyes hos Udgiveren. Betalingen erlægges forudsviis. Abonnementet gjælder for et Kvartal og fremdeles, naar Opsigelse ikke indløber skriftlig 1 Maaned for Kvartalets Slutning. Bekjendtgørelser betales med 1 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ Linien for Petit og forholdsviis mere for større Bogstaver.

Drammen, den 25de Mai.

Den pludselige Varme, der er indtraadt, har forceret Sneoplosningen saaledes, at Drammenselven pludselig er svulmet op til en betydelig Høide og styrter afsted med en rivende Fart. Dette har i flere Retninger bevirket Ulemper, og navnlig er saaledes Tømmerflodningen ved Vædragsens betydeligste Hængsle, Kværn, standset. Som ikke tilstrækkelig indviiede i Forholdene tør vi ikke affige nogen afgjørende Dom, men det forekommer os imidlertid, at den Fare, der saaledesaar efter Aar truer dette Opsamlingssted for Lasten, og iallesald bevirker Standsning i Lastens Fremdrift netop paa en Tid, da dens Nedbringelse er af megen Betythed, meget lettelig kunde undgaaes, naar man valgte et Sted i Elven, hvor denne er bred og stillestående, til at indtage Lasten, istedetfor at spærre hele Elveløbet, hvor dette ved den mindste Flom siger voldsomt iveiret som en naturlig Folge af, at Vandet her imellem tvende stælle Hjelde er indeskemt i en snever Nende. For Tiden skal der ligge omtrent 6000 Tyslyter paa Kværnhængslet, men havde man dette Tømmer i Landser langs den ene Bred, hvor Elven ovenfor er bred, og lod Vandmængden uhindret passere mellem det smale Pas, er der neppe nogen Tvivl om, at man, om Flommen kom nok saa pludselig og voldsomt, alligevel kunde lade Flodningen foregaae i den regelmæssige Orden paa samme Tid, som enhver Frygt for, at betydelige Lastpartier kunde gaae tabte og afstedkomme uberegnelige Ulykker for de nedenfor liggende Egne, blev fjernet.

Forøvrigt er man heller ikke altid forsigtig med Nedbringelsen af Last fra Byens Lastetomter til Kartøierne, der ligge ved Tangen for at lade. Som bekjendt benytter man gjerne til den skaarne Last de store Lorger, der i den stærke Strøm ere nogle meget uregjerlige Tingester. Igaar kom saaledes tvende slige med fuld Ladning sammenløbende ned ad Elven, men da de naaede Broen, havde Mandskabet ei Kraft nok til at styre dem, hvorved de lagde sig tværs over Elven mod en af Brofarene. Ved at overhugge Rjeden, der forbandt begge disse svære firfandede Baade, slap en af dem imellem Brofarene, hvorimod den anden skar under Strømmen med den ene Bredside, saaledes at den skilte sig ved sin Last og blev staaende lodret mod Broens Vælværk, saaledes at den hule Side vendte mod Strømmen. Man kan lettelig tænke sig, hvor voldsomt den herved samlede Vandmængde trykfedes paa det enkelte Brofar; flere af de tykke Planke i Lorgen knækkedes og den ene Side, der vendte opad, bøjede sig som en Bue for Trykket. I Begyndelsen frygtede man for Tabet af et Menneskeliv ved Baadens Rantring, da en af de paa denne værende Personer ganske forsvandt, men Personen havde Landsnærvarrelse

nok til at gribe fast i Træværket under Broen, og fik her en ganske sikker Plads, uden imidlertid at kunne sees ovenfra. Først efter flere Timers Arbejde, hvorunder man af uvoren Ubetænksomhed knækkede paa et Sted Broens solide Rækværk, og først efter at Strømmen havde sprængt ud et Par Planke i Bunden af Lorgen, lykkedes det at befrie denne fra det fordærvelige Tryk.

Allerede med Sikkerhed at kunne manøvrere med en saa svær Tyngde, som een fuldblåt Lorge, er ikke let, naar Elven er saa strid som nu, og vi kunne ei regne det til Andet end Uforsigtighed, naar man lader paa engang to slige Lastdragere sammenløbende passere under Broen. Selv om denne er nok saa solid og godt bygget, resistere den for meget ved slige Manøvrer som igaar, og man kunde derhos let kjende, hvorledes den hele Råd af Vælværk gav sig ved Stødet og bøjede tilbage, da Trykket ophørte, saa at man nok bør være en Smule forsigtig med denne kostbare Indretning.

— Brynild Torgersen Gripsgaard, fortæller Berg. Blade, af Mellands Sogn i Herlo, 33 Aar gammel, blev i sit 20de Aar gift med Enken Siri Brynildsdatter Bibebo, der bragte ham 2de Stedbørn og skænkede ham selv en Søn, nu 13 a 14 Aar gl. Hun døde efter 1 $\frac{1}{2}$ Aars Forløb. Et Par Aar derefter giftede han sig anden Gang med sin endnu levende Hustru, Enken Cecilie Andersdatter, nu 59 Aar gl., som af sit tidligere Egteskab havde Datteren Elisabeth Rasmusdatter, dengang 15 Aar gl., og nu, da hun blev myrdet, 25 a 26 Aar. Brynild giftede sig med sin anden Kone, der i hans Enkemandsstand havde tjent et Par Aar hos ham, for sin Gaardsdrifts Skyld, og han har med hende ikke avlet Børn. Han har i flere Aar staaet i utiladelig Forbindelse med Steddatteren, fornævnte Elisabeth Rasmusdatter, som 8 a 14 Dage før St. Hans Tid blev frugtommelig, hvilket hun opdagede ham i Februar Maaned d. A., fra hvilken Tid han strax begyndte at omgaaes med Tanken om at rydde hende afveien, en Tanke, der modnedes til Forsæt 2 a 3 Uger forinden Misgjerningen blev udført, hvilket skede den 26de Marts d. A. Hun ventede dengang sin Nedkomst om 8 a 14 Dage, og det var ham bekjendt, at hun fødte, at Fosteret havde Liv. Nogen Tid iforveien foreslog han hende, at de begge skulde berøve sig Livet, hvilket Forslag, som for hans eget Vedkommende ikke var alvorligt meent af ham, hun afviste. Den Dag, da han havde besluttet at udføre sit Forsæt at myrde hende, tog han hende med sig i sin Baad, for at reise over et Vand, hvortil hans Gaard stoder, og, efter at have roet $\frac{1}{2}$ Fjerding Wei, hvortil han brugte omtrent $\frac{1}{4}$ Time, skred han til Udførelsen. Hun havde efter hans Anmodning lagt sig ned i Baaden, for ikke at blive

seet af muligens forbireisende Folk. Han havde, da han gif hjemmefra, forsynet sig med et Toug, hvori han nede ved Vandet bandt en Steen og tog begge Dele ind i Baaden, for ved Hjælp deraf at kunne synke hende ned. Medens hun laa med Baghovedet vendt mod ham, slog han en Rendeknude paa Touget, som han derpaa lagde hende om Halsen. Da hun bemærkede dette, bad hun for sig, idet hun sagde, at hun endnu engang maatte tale med sin Moder, men han vedblev i sit Forehavende, hvorpaa hun udstødte et Skrig, og, da han nu snørede Touget endnu fastere om Halsen, sprang det, forinden han endnu havde faaet Livet af sit Offer. Frygtende for, at hun skulde komme til Kræfter igjen, slog han strax en ny Rendeløkke paa Touget, lagde hende det atter om Halsen, udførte nu Kvælingen og kastede Livet i Vandet. Da Pigen blev savnet og der flere Gange blev søgt efter hende, gif han selv et Par Gange med de Sogende, og da der verserede nogen Mistanke om det Forhold, hvori han havde staaet til Steddatteren, var det heller ikke frit for, at der opstod nogen, men som det syntes dog kun svag Mistanke om, at han havde ryddet hende af Veien. Det lader til, at kun Samvittighedsnag har ført ham til at afgive sin Bekjendelse, hvilken han den 3die d. M. frivilligen afgav for en af sine Naboer, efter at Lensmanden et Par Dage iforveien forgjæves havde søgt at bringe ham til Tilstaaelse, uagtet hun siger, at han, da han saae Lensmanden komme og sluttede sig til hans Vrinde, i sit Indre bad til Gud, — hvilket han ogsaa siger tidligere at have gjort — om at forlenes Kraft til at bekjende sin Forbrydelse. Han siger tillige, at han nogen Tid iforveien, nemlig før han skred til Bekjendelse, havde gjort hos sig selv det Løfte, at, naar han havde seet sig istand til at bekjende og virkelig afgivet Bekjendelsen, vilde han forære sin bedste Bøder eller sit bedste Faar til St. Jørgens Hospital eller andre fattige, eftersom Lensmanden maatte bestemme. Som et Exempel paa Dvertro hos Almuen anføres, at, efterat Delinkventens Naboer i længere Tid forgjæves havde søgt efter den Forsvundne, reiste de ud paa Vandet — det samme, hvorpaa Udaaden blev udført — med en Hane, i den Tanke, at naar denne kom lige over det Sted, hvor Livet laa, vilde den tilfjendegive dette ved at gale. Forbryderen var ogsaa kommen til Kundskab om, at Hanen virkelig havde galeet flere Gange paa et og samme Punkt, som laa i Nærheden af det Sted, hvor Misgjerningen var udført, hvilket havde vaakt Uro hos ham i Henseende til mulig Opdagelse, men han paastaar dog, at det kun var hans Samvittighedsnag og Anger over Forbrydelsen, der fremkaldte hans Bekjendelse, hvilken forøvrigt syntes at have været fuldkommen oprigtig. Som

Motiv til Forbrydelsen angiver han den Frygt han nærede for, at der, naar Forholdet til hans Stebbatter blev opdaget, ikke længere vilde være nogen Fred for ham at faae for sin Kone eller i sit Huus. Efterat han havde afgivet sin Beskjendelse til sine Naboer, blev Liget af den Dræbte strax fundet paa det af ham betegnede Sted, og, da man derefter vilde forevise ham samme, bad han at blive befriet for Synet deraf, hvilken Bøn man ogsaa indrømmede. Angjældende har hidtil altid været anseet for en stikkelig Mand, af et taalmodigt og godt Gemyt. Hans Karakter har forøvrigt forekommet Retsadministrator at have været kold og indesluttet. Hans Kone skal være af et noget heftigt Gemyt. Om den myrdede Pige vidstes intet Ord at sige, undtagen at hun for 3 Aar siden havde født et Barn, hvortil en Ungkarl blev opgivet som Fader, men Angjældende tilstaaer, at ogsaa han tidligere havde levet i utilladelig Forbindelse med hende. Det ægtefællelige Forhold mellem Angjældende og hans anden Kone har allerede fra Forbindelsens første Dage været mindre godt.

Bergen, den 18de Mai. Den offentlige Feiring af Gaarsdagens Frihedsfest foregik her paa Stedet i noiagtig Overensstemmelse med det forhen udfærdigede Program. Veiret, som de foregaaende Dage havde været koldt og regnsfuldt, syntes endnu ved Festsproccsionens Begyndelse om Morgenen Kl. 8 noget truende, men Skyerne fordeelte sig efterhaanden, og Solen skinnede tilslut baade klar og varm. Processionen foregik med ønskelig Orden og var særdeles talrig. Under Kontorets netop 100aarige Fane, der for første Gang saaes ved en saadan Heitidelighed, deltog en Mængde af Byens meest agtede Kjøbmænd, hvoriblandt 3 af Repræsentanterne ved sidste Storching, i Processionen. I de Gader, hvorigjennem Processionen gik, vaiede Flag og Faner paa mange Steder ud af Husene, ligesom Processionen ostere hilstes med Hurra af de i Vinduerne talrigt forsamlede Tilskuere. Foruden de i Programmet angivne Hurra for 17de Mai, Kongen, Fædrelandet, Christies Minde og Eidsvoldsmanden Fr. Meltzer, udbragtes tillige udenfor Børsen et Hurra for Bergens Handel og Søfart og paa Torvet et Hurra for Bergens By. Imellem Kl. 11 og 1 Middag bugseredes Skonnerten "Arel", der af Rhederiet velvillig var overladt, smykket med Flag, ind paa Vaagen af Dampskibet Bjergvin, som saluterede, da det kom ind under Fæstningen, og blev denne Salut herfra besvaret. "Arel" blev derpaa lagt ud i Puddefforden ved Marineetablisementet; Festsomiteens Medlemmer vare ombord her under Kaproningen, og uddeelte der ogsaa Præmierne. I Kaproningen paa Puddefforden om Eftermiddagen deltog 14 Baade med 2 Mand i hver. Under Kaproningen var en overordentlig Mængde Tilskuere af alle Stænder tilstede, dels i Baade paa Fjorden, dels paa Møhlenpris, Nygaard og Damsgaardsvæien. Senere paa Eftermiddagen fandt Musik og Præmieklatrang Sted paa Engen, hvorpaa Dagens almindelige Festligholdelse sluttede med Antændelsen af smukke Gladesblus paa Fløisfeldet Kl. 10 om Aftenen. Saavel i Haandværkernes som i Haandværksvendenes Forening feiredes Dagen. I den første Forening holdt Hr. Rektor Bugge, i den anden Hr. konst. Politimester Bøgh Foredrag, og paa begge Steder forblev man i munter Stemning samlet indtil over Midnat.

Jubherred, den 14de Mai. Erfjendelse

af Korypslæge Lehmanns Duellighed og Ufortroendehed samt Humanitet i de 10 Aar, han har været engageret som privat Læge for Beitstaden, Sparbo og Stod, vakte det Duffe hos flere ved Afstedet: at overrække ham en Hædersgave, der tillige kunde vidne om disse Egnes Skjonesomhed og Erfjendtlighed. Stods Formandskab anmodede derfor Formandskaberne i de øvrige nævnte Præstegjelde om at foranstalte en Subskription i et saadant Niemed. Subskriptionen havde saadan Fremgang, at Sagen kunde blive sat i Gang, og ved et Møde af de 3 Præstegjeldes Ordførere og flere af Subskribenterne den 22de f. M. paa Steentjær besluttedes for de tegnede Bidrag at indkjøbe et Gulduhr med tilhørende Kjæde, der ved en Deputation bestemtes at skulle overrækkes Doktoren den 8de ds., Dagen før hans Afreise herfra. Den tiltænkte Gave kom dog ikke tilstede til den bestemte Tid, men paa den bestemte Dag begav den valgte Deputation sig til Lægen med Sognepræsten i Sparbo som Ordfører.

Ledig Bestiing.

Om Bevilling som Apotheker paa Horten, saaledes at Apotheket under Bevillingens Fortæbelse skal være bragt i fuldstændig Stand inden 1 Aar fra dennes Meddelelse, samt forøvrigt under de i Egl. Resolution af 10de November 1850 bestemte Forpligtelser, kunne Andragender, ledsagede af Legitimationer for, at Vedkommende have Midler til at bringe Apotheket i anordningsmæssig Stand, inden 6 Uger indleveres til Departementet for det Indre.

Det kongelige norske Videnskabselskab 1849—1851.

Til Understøttelse af videnskabelige Foretagender og Reiser samt til Udgivelse af Skrifter ere i 1849—51 følgende Bidrag bevilgede og udbetalte:

Til Udgivelse af Prof. Holmboes komparative Sprogarbejde, Samstilen af Sanskrit og Oldnorsk, 1849—50, er udbetalt 400 Spd. — Efterat Ivar Aasens Grammatik i det norske Folkesprog var bleven fuldført, vedblev Selskabet at yde Forfatteren Stipendium (200 Spd.) for at sætte ham istand til at opholde sig i Christiania, imens Ordbogen var under Arbejde. Denne Ordbog er ligeledes udfkommen paa Selskabets Bekostning (430 Spd. 60 f i 1849—50). Senere ere Udgifterne ved Ivar Aasens Sprogforskninger ved Storchingsbeslutning opført paa Statens Budget. Exemplarer af Ordbogen ere tilstillede Almueskole-Seminariernes Bogsamlinger. — Udgivelsen af "Norske Universitets- og Skoleannaler" er understøttet med 15 Spd. pr. Hefte, hvoraf er udfkommen indtil 2den Rækkes 6te Bind 1ste og 2det Hefte (90 Spd. i 1849—50). Professor Keilhaus *Gæa Norvegica* er fuldført med 3die Hefte ved Selskabets Understøttelse (500 Spd. i 1849). Exemplarer ere tilstillede Bergens Museum og Arendals Skoles offentlige Bogsamlinger. — Til Udgivelse af en Udgave af Sophokles's Tragedie, Philoktet, med kritiske og exegetiske Annotationer af Rektor Bugge er bidraget 50 Spd. — For at besørge Afskrift af en Deel Manuskripter i Kjøbenhavn, vedkommende Norges Historie, er udbetalt til "det historiske Samsund" i Christiania 50 Spd. Til zoologiske Jagttagelser paa Omreiser ved Norges Kyst, for at undersøge forekommende Sodyr, er i 1849 bevilget Overlæge Danielsen og Kompagnichirurg Koren 80 Spd. mod Afgivelse af Naturalier til Selskabets Samling. Udgifter-

ne ved Udgivelsen af *Fauna littoralis Norvegia*, hvis første Hefte er udfkommen med Selskabets Understøttelse, ere senere ved Storchingsbeslutning opførte paa Budgettet for 1851—54 med 333 Spd. 40 f aarlig. Som Bidrag til paa Omreiser i det Nordenfjeldske at samle Sagn og Folkedigtninger er bevilget Kandidat Ushjornsen 30 Spd. — For i oryktographisk og geognostisk Henseende at bereise Trondhjems Stift, imod, tilligemed Reiseberetning, at indsende Mineralier til Selskabets Samling, er udbetalt Bergkandidat Weibye 75 Spd. — Til fortsat Udgivelse af Lektor Brochs "Lærebog i Mechaniken", hvis første Deel er udfkommen uden offentlig Understøttelse, har Selskabet bevilget 120 Spd. — Selskabet har subskriberet paa et Antal Exemplarer af Johnstons Agerdyrkningslære i Doversættelse (hvoraf 1ste Deel er udfkommen), Schübeler's "Haandbog i Havedyrkningen" (1ste Deel er udfkommen) og Professor Munch's "det Norske Folks Historie" (hvoraf 3 Hefter ere udfomne). Af det første Skrift ere Exemplarer tilstillede Landbrugsskolerne i Romsdals, Søndre og Nordre Trondhjems Amt, og af det andet til lige Trondhjems Stifts Provstier, for paa hensigtsmæssigst Maade at benyttes. — Selskabet har tilstaaet Skolelærer Sechnan i Skogn, som en Anerkjendelse af hans Bestræbelser for huuslig Industries Fremme, 10 Spd. — Mod Afgivelse af et tilsvarende Antal Exemplarer af de Skrifter, som "Selskabet for Folkeoplysningens Fremme" maatte udgive, bidrager Selskabet, af Peder Aas's og Hustru Helene, f. Konnaus Legat, indtil videre 30 Spd. aarlig.

De naturhistoriske Samlinger have hver Uge i Vintermaanederne været benyttede af den borgerlige Realskole saaledes, at Disciplene i de til Underviisning i Naturhistorie bestemte Timer have havt Adgang til Samlingerne dels i Naturaliekabinettet, dels i Læsekabinettet. — Biblioteket har været aabent til Udlaan 2 Gange ugentlig, og det dermed forbundne Læsekabinet 3 Gange om Ugen. — I 1850 benyttedes Biblioteket af 134 Laantagere, til hvilke 1853 Bøger bleve udlaante; i 1851 udlaantes til 154 Laantagere 2167 Bind. Til Biblioteket og Læsekabinettet er udredet i 1849—448 Spd. 16 f; 1850—305 Spd. 3 Ort, og 1851—458 Spd. 4 Ort. — Større og kostbarere Værker, som vanskeligen erhverves af Private (saasom teknologiske, naturhistoriske o. a.) ere blevne anskaffede. — Til Selskabets Samlinger ere skjænkede og indsendte en Deel Oldsager og Naturalier, hvoriblandt Sodyr, i Spiritus og tørrede fra Lægerne Danielsen og Koren, samt Mineralier fra Kandidat Weibye, — og ved Udverling gjennem Kirke- og Underviisningsdepartementet fra det kongl. danske Underviisnings-Ministerium, et ikke ubetydeligt Antal danske Skrifter, hvoriblandt "Kroyers Tidsskrift for Naturhistorie", det egl. danske Videnskabs Selskabs Skrifter o. a., — samt *Annales des sciences phys. & natur.* fra *Société d'agriculture & des arts utiles de Lyon*. — Ved Lodtrækning i den hævarende Kunstforening er Selskabet tilfaldne 3 Diemalerier. — Kataloger over de til Biblioteket anskaffede Bøger ere udfomne hvert Aar, og Selskabets Samlinger have været aabnede for Almenheden.

Sverige. I Aftonbladet for den 15de dennes berettes, efter "Newyork Tribune" for den 21de April, at en svensk Fregat (Augenie) var bleven lagt for Indløbet til Guayaquil's Havn, for at tilbage-